

Άρθρο 145

Ελεύθερα αλκοόλης ποτά (Γενικές Διατάξεις)

1. «Ελεύθερα αλκοόλης ποτά» νοούνται προϊόντα που παρασκευάζονται με τη χρησιμοποίηση καταλλήλων φυσικών ή τεχνητών πρώτων υλών, με εξαίρεση την αιθυλική αλκοόλη, της οποίας η χρήση ή ακόμα και η παρουσία, εκτός από τις περιπτώσεις που κατανομάζονται στο παρόν άρθρο, απαγορεύεται.
2. Όλα τα ελεύθερα αλκοόλης ποτά πρέπει να διατίθενται στην κατανάλωση σε αεροστεγή συσκευασία (συσκευασμένα μέσα σε λευκοσιδηρά κουτιά κ.λπ.), εκτός από τις περιπτώσεις κατά τις οποίες, αυτά παρασκευάζονται για άμεση χρήση μπροστά και κατά επιθυμία του καταναλωτή.
3. Επιτρέπεται η παρασκευή και διάθεση στην κατανάλωση κάθε φύσης σκευασμάτων (σκόνες, δισκία, πολτός κ.λπ.) με τα οποία είναι δυνατόν μετά από ιδιαίτερη, κατά περίπτωση, επεξεργασία να παραχθεί ελεύθερο αλκοόλης ποτό. Τα σκευάσματα αυτά μπορεί να περιέχουν τις πρώτες, βοηθητικές και πρόσθετες ύλες που αναφέρονται στην παράγραφο 8 του άρθρου αυτού. Τα σκευάσματα αυτά, καθώς και τα έτοιμα για κατανάλωση προϊόντα, όταν περιέχουν σε οποιοδήποτε ποσοστό ουσία, που έχει φαρμακολογικές ιδιότητες ή διατίθενται για συγκεκριμένους ειδικούς διατροφικούς σκοπούς σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Κώδικα Τροφίμων, υπάγονται στην αρμοδιότητα του Ε.Ο.Φ. και γενικά του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.⁽³⁾
4. Για την παρασκευή ελεύθερων αλκοόλης ποτών από φυτικά εκχυλίσματα που περιέχουν αλκαλοειδή, όπως Κίνα, COLA κ.λπ., μπορεί να χρησιμοποιηθούν φυτικά εκχυλίσματα απαλλαγμένα ανεπιθύμητων αλκαλοειδών και άλλα πρόσθετα και πρώτες ύλες της παραγράφου 8 του παρόντος άρθρου, εκτός από τους χυμούς.⁽¹⁾
5. α) Σε περίπτωση χρησιμοποίησης καφεΐνης αυτό θα δηλώνεται στη συσκευασία και το ποσοστό της δεν θα υπερβαίνει τα 150 mg/l. Για ελεύθερα αλκοόλης ποτά με καφεΐνη πάνω από 150 ml/l ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 5 του Κώδικα Τροφίμων.
β) Όταν ένα ποτό περιέχει καφεΐνη, ανεξάρτητα από την πηγή, σε αναλογία μεγαλύτερη από 150 mg/l, πρέπει να αναγράφονται στην επισήμανση στο ίδιο οπτικό πεδίο με την ονομασία πώλησης η ένδειξη «Υψηλή περιεκτικότητα σε καφεΐνη», την οποία πρέπει να ακολουθεί εντός παρενθέσεων η περιεκτικότητα σε καφεΐνη εκφρασμένη σε mg/100 ml.
γ) Το εδάφιο β δεν ισχύει για τα ποτά που παρασκευάζονται με βάση τον καφέ, το τσάι ή εκχυλίσματα καφέ ή τσαγιού, των οποίων η ονομασία πώλησης περιέχει τον όρο «καφές» ή «τσάι».⁽⁵⁾
6. Σε περίπτωση χρησιμοποίησης κινίνης για την παρασκευή «τονωτικών» ή «πικρών» ελεύθερων αλκοόλης ποτών, αυτό πρέπει να δηλώνεται στη συσκευασία. Το ποσοστό της κινίνης δεν θα υπερβαίνει τα 100 mg/l για τα ελεύθερα αλκοόλης ποτά που δεν περιέχουν χυμούς φρούτων και τα 45 mg/l για τα ελεύθερα αλκοόλης ποτά που περιέχουν χυμούς εσπεριδοειδών.
Η ένδειξη «τονωτικό» επιτρέπεται μόνο εφόσον το ποσό της κινίνης, αν υπολογισθεί σαν ελεύθερη βάση, υπερβαίνει τα 40 mg/l.⁽¹⁾
7. Εκτός από τις περιπτώσεις που κατανομάζονται ρητά, απαγορεύεται ο τεχνητός αρωματισμός καθώς και η προσθήκη οποιασδήποτε άλλης ανόργανης ή οργανικής ουσίας.⁽²⁾
8. α) Για την παρασκευή των ελευθέρων αλκοόλης ποτών επιτρέπεται η χρησιμοποίηση πρώτων υλών και ουσιών, όπως ορίζεται στα αντίστοιχα κεφάλαια: Πόσιμο κοινό νερό και επιτραπέζιο νερό, μεταλλικό και ιαματικό νερό, χυμοί ή/και σιρόπια διαφόρων εδωδίων καρπών, ζαχαρούχες γλυκαντικές ύλες, άλλες βρώσιμες ύλες, αρτύματα, αιθέρια έλαια, χλωριούχο νάτριο, διοξείδιο του άνθρακα.

- β) Επιτρέπεται η χρήση προσθέτων του παραρτήματος I του άρθρου 33 του Κώδικα Τροφίμων σύμφωνα με την αρχή του *quantum satis*.
- γ) Επιτρέπεται η χρήση προσθέτων του παραρτήματος III, Συντηρητικά και αντιοξειδωτικά του ίδιου άρθρου σύμφωνα, κατά περίπτωση, με τους αντίστοιχους όρους:
- Σορβικά E200, E202, E203, βενζοϊκά E210, E211, E212, E213 σε 1) Μη οινοπνευματώδη αρωματισμένα ποτά, μη περιλαμβανομένων των ποτών με βάση γαλακτοκομικά προϊόντα, 2) *Sod...Saft ή Sodet...Saft*.
 - Θειώδη E220, E221, E222, E223, E224, E226, E227, E228 σε 1) Συμπυκνώματα με βάση χυμούς φρούτων και περιεκτικότητα σε κριθάρι τουλάχιστον 2,5% (*barley water*), 2) Άλλα συμπυκνώματα με βάση χυμούς φρούτων ή φρούτα πλήρους συνθλίψεως, *capile groselha*, 3) Μη αλκοολούχα αρωματισμένα ποτά που περιέχουν χυμούς φρούτων, 4) Μη αλκοολούχα αρωματισμένα ποτά που περιέχουν σιρόπι γλυκόζης τουλάχιστον 235 g/l.
 - Πυροκαρβονικό διμεθύλιο E242 σε μη αλκοολούχα αρωματικά ποτά.
- δ) Επιτρέπεται η χρήση προσθέτων του παραρτήματος IV του ίδιου άρθρου σύμφωνα κατά περίπτωση, με τους αντίστοιχους όρους.
- Φουμαρικό οξύ E297 σε στιγμιαίες σκόνες για ποτά με βάση τα φρούτα.
 - Φωσφορικά E338, E339, E340, E341, E343, E450, E451, E452 σε 1) Μη αλκοολούχα αρωματικά ποτά, 2) Ποτά για αθλητές, 3) Ποτά με βάση φυτικές πρωτεΐνες, 4) Ποτά σοκολάτας και βύνης με βάση γαλακτοκομικά προϊόντα,⁽⁴⁾ 5) Ποτά για αθλητές που περιέχουν πρωτεΐνη ορού γάλακτος.⁽⁶⁾
 - Αδιπικά E355, E356, E357 σε σκόνη για οικιακή παρασκευή ποτών.
 - Αλγινική προπανοδιόλη-1,2 E405 σε μη αλκοολούχα αρωματικά ποτά.
 - Ισοβουτυρική οξική σακχαρόζη E444 σε μη αλκοολούχα θολά αρωματικά ποτά.
 - Εστέρες γλυκερίνης με κολοφώνιο ξύλου E445 σε μη αλκοολούχα θολά αρωματικά ποτά.
 - Εστέρες λιπαρών οξέων με σακχαρόζη E473, σακχαρογλυκερίδια E474 σε 1) Μη αλκοολούχο ανίσητο (*enisette*), 2) Μη αλκοολούχα ποτά από ινδική καρύδα και αμύγδαλα.
 - Πυριτικά E551, E552, E553α, E553β, E554, E555, E556, E559 σε αποξηραμένα προϊόντα σε σκόνη.
 - Γλουταμινικά E620, E621, E622, E623, E624, E625.
 - Γουανυλικά E626, E627, E628, E629.
 - Ινοσινικά E630, E631, E632, E633.
 - Άλατα των 5'-ριβοζονουκλεοτιδίων E634, E635, Κοηjas E425.⁽⁴⁾
 - Διμεθυλοπολυσιλοξάνιο E900 σε 1) Μη αλκοολούχα αρωματισμένα ποτά, 2) *Sod...Saft*.
 - Θαυματίνη E957 σε μη αλκοολούχα αρωματισμένα ποτά με βάση το νερό.⁽⁴⁾
 - Εκχύλισμα κιλιάας E999 σε αρωματικά μη αλκοολούχα ποτά με βάση το νερό.⁽³⁾
 - Κηρός μελισσών, λευκός και κίτρινος E901 σε αρωματικές ύλες σε μη αλκοολούχα αρωματισμένα ποτά.⁽⁶⁾
 - Νεοτάμη E961 σε αρωματισμένα ποτά με βάση το νερό ή χυμούς φρούτων με μειωμένες θερμίδες ή χωρίς πρόσθετα σάκχαρα.⁽⁶⁾
9. α) Τα δοχεία ή τα επισήματα των ελευθέρων αλκοόλης ποτών, καθώς και η διαφήμισή τους δεν μπορούν να αναφέρονται στη χρησιμοποίηση μεταλλικού νερού ή νερού ορισμένης περιοχής, εκτός εάν:
- (I) Χρησιμοποιήθηκε μόνο καθορισμένο είδος νερού, χωρίς ανάμιξη του με άλλο είδος νερού.
 - (II) Το νερό που χρησιμοποιήθηκε πληροί τους όρους της χαρακτηριστικής σύστασής του, διατηρεί και στο τελικό προϊόν τις ειδικές του ιδιότητες.
 - (III) Το προϊόν έχει παρασκευαστεί μέσα στην περιοχή εκμετάλλευσης της πηγής του νερού.
- β) Η χρησιμοποίηση του μεταλλικού νερού θα δηλώνεται στη συσκευασία με την ονομασία του, και απαγορεύεται οποιαδήποτε αναφορά στις ιαματικές του ιδιότητες.

- γ) Για τη διατήρηση και στο τελικό προϊόν, των χαρακτηριστικών ιδιοτήτων του μεταλλικού νερού πρέπει να αποφανθούν τα ΑΧΣ και ΚΕΣΥ ή ΕΟΦ.
- δ) Η χρησιμοποίηση κοινού πόσιμου νερού ή τέτοιου αποσταγμένου, θεωρείται νοθεία, που οδηγεί στην παραπλάνηση του καταναλωτικού κοινού.
10. Ελεύθερο αλκοόλης ποτό μπορεί να δηλώνεται σαν «μη αεριούχο» εφόσον η περιεκτικότητά του σε ανθρακικό οξύ δεν υπερβαίνει τα 2 g/l.
11. Τα ελεύθερα αλκοόλης ποτά κατατάσσονται στις παρακάτω κατηγορίες:
- α) Τεχνητά, ελεύθερα αλκοόλης ποτά.
 - β) Από φυσικούς χυμούς φρούτων, ελεύθερα αλκοόλης ποτά.
 - γ) Αλκαλοειδούχα, ελεύθερα αλκοόλης ποτά.
 - δ) Αφεψήματα και ροφήματα.

Παραπομπές

- ⁽¹⁾ Απόφ. ΑΧΣ 347/91, ΦΕΚ 667/Β/7.8.91 «Τροποποίηση των άρθρων 3, 6, 54, 104, 111, 145, 146 και 147 του Κ.Τ.».
- ⁽²⁾ Απόφ. ΑΧΣ 775/94, ΦΕΚ 702/Β/9.8.95 «Τροποποίηση διατάξεων του Κ.Τ., σε εναρμόνιση με την Οδηγία 94/36/ΕΚ, για τις χρωστικές που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στα τρόφιμα».
- ⁽³⁾ Απόφ. ΑΧΣ 145/96, ΦΕΚ 485/Β/25.6.96 «Τροποποίηση διατάξεων του Κ.Τ., σε εναρμόνιση προς την Οδηγία 95/2/Ε.Κ. του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, για τα πρόσθετα τροφίμων πλην χρωστικών και γλυκαντικών».
- ⁽⁴⁾ Απόφ. ΑΧΣ 412/99, ΦΕΚ 1964/Β/1.11.99, «Τροποποίηση διατάξεων του Κ.Τ. σε εναρμόνιση προς την Οδηγία 98/72/Ε.Κ.».
- ⁽⁵⁾ Απόφ. Α.Χ.Σ. 372/2002, ΦΕΚ 1534/Β/9.12.2002, «Εναρμόνιση της Ελληνικής Νομοθεσίας προς την Οδηγία 2002/67/Ε.Κ. της Επιτροπής σχετικά με την επισήμανση των τροφίμων που περιέχουν κινίνη και των τροφίμων που περιέχουν καφεΐνη».
- ⁽⁶⁾ Απόφ. Α.Χ.Σ. 24/2011, ΦΕΚ 537/Β/6-4-2011 «Τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών (ΦΕΚ 788/Β/31-12-87) όπως ισχύει, σε εναρμόνιση προς την Οδηγία 2010/69/ΕΕ της Επιτροπής της 22ας Οκτωβρίου 2010 (ΕΕ L 279/23.10.2010) για την τροποποίηση των παραρτημάτων της οδηγίας 95/2/ΕΚ για τα πρόσθετα τροφίμων πλην των χρωστικών και των γλυκαντικών».

